

## ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

### PROBLEMS AND OBSTACLES OF ALIEN LABOURS IN THE SEA FISHERY BUSINESS IN SAMUT SAKHON PROVINCE

นายอภิรัตน์ พิกุลทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

e-mail : apirat.beat@gmail.com

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 9 คน แบ่งได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการประมงทะเล จำนวน 3 คน 2) กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มตัวแทนแรงงาน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยาย และการสังเกตโดยตรง ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว ให้ข้อมูลโดยสรุปว่า กรมแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ต้องเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือและจัดการกับแรงงานต่างด้าวให้เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ก่อนที่จะส่งแรงงานต่างด้าวไปทำงาน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ตามสิทธิที่ทางรัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายควบคุมและกำหนดไว้ เพื่อให้แรงงานเหล่านั้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลดการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวให้ลดน้อยลงถึงปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

#### คำสำคัญ

แรงงานต่างด้าว, กิจการประมงทะเล

#### ABSTRACT

The purposes of this research were to study problems and obstacles of alien labours in the sea fishery business in Samut Sakhon Province; and to study the short and long-term solutions for alien labours in the sea fishery business in Samut Sakhon Province. The researcher used the qualitative research methodology by using the document data collection method and collecting data from interviews with key informants. There were 9 key informants: 3 representing entrepreneurs in the sea fishery business, 3 government agency representatives, and labor representatives. The data was analyzed by descriptive analysis and direct observation. The results

of the research were shown as follows: Department of Labor, Department of Employment, Office of Foreign Workers Administration must provide the assistance and manage alien labours to be legal labours before sending them to work so that they would receive basic benefits that were sufficient for living according to the rights that the Thai government had issued laws regulating for those workers to have a better life. In addition, it was also possible to reduce the crime of alien labours. As a results of the interview, they were ways to solve short and long term problems for alien labours in the sea fishery business in Samut Sakhon Province.

Keywords: alien labours, the sea fishery business

#### บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิคุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ปัจจุบันในประเทศไทยภาพของเหล่าคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในบ้านเรากลายเป็นสิ่งคุ้นตา ทั้งในร้านอาหารงานก่อสร้าง หรือโรงงานอาหารแปรรูป หรือหากใครมีโอกาสดูไปเยือนจังหวัดที่มีแรงงานชาวพม่าอาศัยอยู่หนาแน่นจะพบว่าชาวต่างด้าวไม่ได้เป็นเพียงกลุ่มผู้ขายแรงงานเท่านั้นแต่ยังเป็นกำลังสำคัญที่ขับเคลื่อนทั้งภาคธุรกิจและเศรษฐกิจในเมืองนั้นเลยทีเดียว ตัวเลขอย่างเป็นทางการของจำนวนแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยจากกระทรวงแรงงานในปี 2562 อยู่ที่ 3.9 ล้านคนและคาดว่าตัวเลขจะสูงขึ้นทุกปี เพราะมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมากที่เข้าประเทศมาโดยผิดกฎหมาย การเข้ามาโดยไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิจากรัฐ (ฐานเศรษฐกิจ, 2562)



การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ผลที่ส่วนใหญ่จะตกแก่ชายจ้าง คือ การที่นายจ้างมีแรงงานต่างด้าวมาใช้ทดแทนแรงงานไทยในสถานที่ขาดแคลนและสามารถจ้างได้ในราคาถูกกว่าคนไทย แต่ผลเสียกลับกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เช่น ด้านความมั่นคงมีประเด็นผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านสาธารณสุข การควบคุมโรค ด้านเศรษฐกิจ การแข่งขัน และผลกระทบต่อสังคม เช่น ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การก่ออาชญากรรม การแบ่งแยกเชิงสังคม ขบวนการลักลอบการเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ปัญหาเด็กไร้สัญชาติ ปัญหาการสร้างอิทธิพลกลุ่มชนชาติ ยาเสพติด ปัญหาโสเภณี ภาระของรัฐในเรื่องการจัดปัจจัยพื้นฐานการสาธารณสุขโลก และการสาธารณสุข เป็นต้น (สนธิ สัตโยภาส, 2559)

จังหวัดสมุทรสาครมีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1.00-2.00 เมตร พื้นที่บางแห่งน้ำท่วมถึง มีลำคลองที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้นเองเพื่อการเกษตร และการขนส่ง อาชีพหลัก อุตสาหกรรมประมง และอาชีพเสริม คือ ค้าขาย รับจ้าง ซึ่งจังหวัดสมุทรสาครถือได้ว่าเป็นแหล่งจ้างงานต่างด้าวเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย (พงศธรีย์ อัสวชัยโสภณ, 2560) ในจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งหมด 3.9 ล้านคน ทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมประมง 302,000 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ของจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งหมด อีกทั้งยังพบว่า มีบุตรของแรงงานต่างด้าวที่ติดตามมาไม่น้อยกว่า 2 แสนคน ที่ได้เข้าไปถึงการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมประมงเหล่านี้ ยังไม่ได้รับการบริการขั้นพื้นฐานด้านสุขภาพและการประกันตนเอง ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจ่ายค่าแรง และแรงงานส่วนหนึ่งในอุตสาหกรรมประมงเป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี กล่าวโดยสรุปสภาพปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล มี 3 ด้านได้แก่ด้านนโยบายรัฐ ด้านการจัดการ และด้านความมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sornsri (2012) ที่พบว่า ความสำคัญและการบริหารจัดการมีผลกระทบต่อจ้างแรงงานต่างด้าว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saranrom (2014) การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและการทำประมงทางทะเลอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการมีความซ้ำซ้อน ขาดการบูรณาการในการดำเนินการตามภารกิจ และหน้าที่ จึงทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและการทำประมงทางทะเลไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (Saranrom, 2014) กระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว (Wichitaksorn, 2016) การพิสูจน์สัญชาติ (Paitoonpong, 2014) การนำเข้าแรงงานตามข้อตกลง (MOU) มีขั้นตอนมาก ยุ่งยาก ใช้ระยะเวลานาน ค่าใช้จ่ายสูง (Saranrom, 2014) ปัญหากฎหมายไม่ทันสมัย ความหย่อนยานของการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการติดตามควบคุมเพื่อระวังขาดประสิทธิภาพ (Department of Fisheries, 2015; Chittawong, 2016) ปัญหาด้านกฎหมาย ปัญหาการสื่อสารและวัฒนธรรมประเพณี และปัญหาสวัสดิการ ก่อให้เกิดปัญหาส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ สาธารณสุข การศึกษา การเมืองและความมั่นคง (Paitoonpong, 2014; Thai fishery association, 2017; Srakaew, S. and et al., 2015)

จะเห็นได้ว่าปัญหาเหล่านี้เป็นผลพวงมาจากการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพทั้งด้านนโยบาย การบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติการและการควบคุมกำกับติดตาม ขาดการบูรณาการข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน ที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่สามารถจัดระเบียบการใช้แรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะด้านกิจการประมงทะเลได้อย่างจริงจังและโปร่งใสทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการตระหนักถึงผลเสียในการจ้างแรงงานต่างด้าวมืดกฎหมาย และเพื่อแก้ไขปัญหาระบบต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมายและปฎิญญาสากล อันจะเกิดประโยชน์แก่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

ให้ได้รับความเป็นธรรมแต่ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐและหน่วยงานในการกำหนดปรับยุทธศาสตร์ นโยบายในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทยที่เหมาะสมต่อไป

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

#### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร
2. ได้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

#### ขอบเขตของการวิจัย

##### ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร” ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายรัฐด้านการจัดการ และด้านความมั่นคง ทั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน แบ่งได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการประมงทะเล จำนวน 3 คน
2. กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน
3. กลุ่มตัวแทนแรงงาน 3 คน

##### ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร” ครั้งนี้ ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษาประมาณ 4 เดือน คือ ตั้งแต่ช่วงตุลาคม 2562 – มกราคม 2563

##### ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร” ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาครเท่านั้น

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงคุณภาพ



1) แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน ในเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลใน จังหวัดสมุทรสาคร

2) เก็บข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากเอกสาร

#### การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation check) ใช้ตรวจสอบแหล่งที่มาข้อมูล โดยใช้เกณฑ์พิจารณาเรื่องเวลา สถานที่ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบว่าตรงกันหรือไม่ จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่ชัดเจน เป็นภาพรวม หลังจากนั้นนำข้อมูลมารวบรวมวิเคราะห์ ตีความหมาย และอธิบายลักษณะความสัมพันธ์เชื่อมโยงในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1.1 การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร โดยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จนกว่าข้อมูลที่ได้รับมาจะ “นิ่ง” หรือมีความเปลี่ยนแปลงน้อย และนำข้อมูลมาประมวลเพื่อหาความสอดคล้องเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ นำเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

1.2 การตรวจสอบข้อมูลในสถานที่และเวลาที่ต่างกัน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละท่าน อย่างน้อย 2 ครั้ง โดยจะใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และจะสัมภาษณ์ สถานที่ และเวลาที่ต่างกัน เช่น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ระหว่างที่ทำงานอยู่ หรือหลังทำงานแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ปล่อยเวลาให้ผ่านไป และกลับมาสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 9 คนอีกครั้ง หากพบว่าข้อมูลบางส่วนที่ได้สัมภาษณ์ในครั้งหลังนี้ มีความแตกต่างกันบ้างบางช่วง บางตอนจากการสัมภาษณ์ในครั้งแรก ผู้วิจัยก็จะต้องนำข้อมูลที่ได้รับทั้งในครั้งแรกและครั้งที่สองไปตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลท่านอื่น ๆ ซ้ำอีกครั้ง

1.3 การตรวจสอบข้อมูลกับเจ้าของข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลมาจนครบถ้วน และทำตามหลักเกณฑ์ 2 ขั้นตอนแรก จนนำไปสู่การเขียนรายงานการวิจัยในเบื้องต้น และหลังจากที่เขียนเสร็จ ผู้วิจัยจะนำรายงานวิจัยไปให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่เขียนในรายงานนั้น ๆ ว่าตรงกับข้อเท็จจริงที่ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลมาหรือไม่ การตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลอีกลักษณะที่ผู้วิจัยกระทำคือ เมื่อเขียนรายงานการวิจัยเสร็จ ผู้วิจัยก็จะนำข้อมูลไปอ่านหรือนำไปบอกเล่ากับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation check) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ สังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม พร้อมกับตรวจสอบแหล่งข้อมูลจากเอกสารอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาตรวจสอบกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงภายในกลุ่มกิจกรรมประมง ในจังหวัดสมุทรสาครที่กำหนดเป็นพื้นที่การศึกษาวิจัย เพื่อที่จะทำให้ข้อมูลที่ได้ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ตามความเป็นจริงอย่างที่สุด

3. จากนั้นนำข้อมูลที่เสร็จสิ้นกระบวนการตรวจสอบตามวิธีการ นำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงและเขียนเป็นรายงานวิจัย

4. หลังจากเขียนรายงานวิจัย ผู้วิจัยจะจัดให้ผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์มาร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) หรือจัดให้มีการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์และกลุ่มคนอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการแสดง

ความคิดความเห็นต่อข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานการวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็น การตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลระหว่าง ผู้วิจัยกับกลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน และทำให้กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่ม ตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน ได้เรียนรู้ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลใน จังหวัดสมุทรสาครและนำเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการตระหนักถึงผลเสียในการจ้างแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย และเพื่อแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมายและปฎิณญาสากล อันจะเกิดประโยชน์แก่ แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยให้ได้รับความเป็นธรรมแต่ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อ นำไปใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อรัฐและหน่วยงานในการกำหนดปรัชญาศาสตร์ นโยบายในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจกรรมประมง ทะเลของประเทศไทยที่เหมาะสมต่อไป

#### 5. เขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

#### ระเบียบวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องการ สัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลในจังหวัด สมุทรสาคร ประกอบด้วยวิธีการศึกษา 2 ส่วน คือ 1) จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมง ทะเล จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร 2) การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

##### 1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การเก็บ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน

ข. เอกสารขั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อให้เกิด ประโยชน์รวมถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบ ต่างๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลใน การสัมภาษณ์ (Key-Informants)

##### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัย เพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น



การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การจัดแฟ้ม แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้ 2) การนำข้อมูลที่ได้อ่านจัดหมวดหมู่ของข้อมูล 3) นำข้อมูลที่ได้อ่าน การถอดเทป และการบันทึกภาคสนาม มาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ 4) นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้ง โดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทั้งการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาครที่มีหลักการสำคัญที่ต้องพิจารณา 5) นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน มาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub - Theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว คือ การสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล ดังที่ อดอง นัยพัฒน์ อธิบายว่า กระทำโดยอ่านทบทวน ข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าวออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นนิบัตินหรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดเจน และแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้น แล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน มาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นธรรมมากขึ้น และ 6) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มีการนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

## สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กล่าวโดยสรุป ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวแทนแรงงาน โดยแบ่งเป็นกลุ่มละ 3 คน รวมทั้งหมดมี 9 คน

### ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจกรรมประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

#### 2.1 กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจกรรมประมงทะเล

2.1.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายรัฐของแรงงานต่างด้าวในกิจกรรมประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป นโยบายของรัฐยังไม่ครอบคลุมปัจจัยขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมประมง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลสุขภาพของแรงงานต่างด้าวเอง หรือการดูแลสุขภาพของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ภรรยา และบุตร อีกทั้งนโยบายยังไม่มีความชัดเจน ทำให้เกิดช่องว่าง ที่ทำให้แรงงานต่างด้าวถูกกระทำละเมิดสิทธิและถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างหรือนายหน้าทีลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าวอย่างผิดกฎหมายหรือการค้ามนุษย์ ซึ่งสอดคล้องหลักการของ นฤทธิ ฤทธิ์คำรพ และคณะ (2561) อธิบายว่า นโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเลยังไม่มีความชัดเจน ทำให้เกิดช่องโหว่ในการที่แรงงานต่างด้าวถูกกระทำละเมิดสิทธิและถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างหรือนายหน้าที่ลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายหรือการค้ามนุษย์และการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนรู้เห็นการกระทำดังกล่าวส่วนกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิแรงงานและการค้ามนุษย์ยังไม่มีความสอดคล้องกับหลักการสากลหรืออนุสัญญาองค์การแรงงาน

ระหว่างประเทศที่ยอมรับของนานาประเทศ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่จริงจังต่อการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ค้ามนุษย์หรือแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

### 2.1.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการของแรงงานต่างด้าวในกิจการ

ประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคหลักในกระบวนการจัดการ เป็นขั้นตอนกระบวนการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีขั้นตอนจำนวนมาก และต้องผ่านกระบวนการหลายหน่วยงาน กว่าจะเป็นแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งยังมีขั้นตอนที่ความซ้ำซ้อน อาทิ กระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว การพิสูจน์สัญชาติ การนำเข้าแรงงานตามข้อตกลง (MOU) ซึ่งขั้นตอนค่อนข้างมาก และต้องใช้ระยะเวลานาน กว่าแรงงานต่างด้าวหนึ่งคน จะสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงที่ต้องใช้ในการทำให้แรงงานต่างด้าวถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องหลักการของ ภาครัฐ (2561) อธิบายว่า ขณะเดียวกันก็ยังไม่สามารถจัดระบบแรงงานต่างด้าวได้ ปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ การจัดการแรงงานต่างด้าวและการประมงทะเลอยู่ในความรับผิดชอบหลายหน่วยงาน มีความซ้ำซ้อน กระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว การพิสูจน์สัญชาติ การนำเข้าแรงงานตามข้อตกลง (MOU) มีขั้นตอนมาก ยุ่งยาก ใช้ระยะเวลานาน ค่าใช้จ่ายสูง (ปัญหากฎหมายไม่ทันสมัย ความหย่อนยานของการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการติดตามควบคุม เฝ้าระวังขาดประสิทธิภาพ

### 2.1.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคด้านความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล พบว่า รัฐยังมีส่วนช่วยเหลือผู้ประกอบการน้อยเกินไปต่อการดูแลสุขภาพอนามัยของแรงงานต่างด้าว ทั้งบุคคลที่ใช้แรงงานเองและครอบครัวที่ติดตามผู้ใช้แรงงานมาด้วย ทำให้ผู้ประกอบการจะต้องให้ความช่วยเหลือด้านนี้เอง เพียงลำพัง จึงอาจต้องปรับลดค่าแรงให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายขององค์กร และปรับมาเป็นสวัสดิการด้านอื่น ๆ แทน ทำให้แรงงานต่างด้าวอาจมองว่า ได้ค่าแรงน้อย หรืออาจคิดว่าถูกเอาเปรียบอยู่ได้ ซึ่งสอดคล้องหลักการของ ภาครัฐ (2561) ได้อธิบายว่า ปัจจุบันอัตราค่าตอบแทนแรงงานประมงทะเลใช้อัตราเดียวกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเหมือนแรงงานไทย ซึ่งผู้ประกอบการมักอ้างว่า ลักษณะการทำงานบนเรือประมงเป็นงานที่กิน-อยู่พร้อม ลูกเรือไม่ต้องซื้ออาหารและเช่าที่พักอาศัย “งานประมงทะเล” เป็นแรงงานเลือกทำเพื่อแลกกับเงินที่จะมาเลี้ยงครอบครัว แม้ว่าจะต้องอยู่ในสภาพที่ต้องอดทนสู้กับ “สภาพการกินนอนอยู่ที่ไม่นิ่ง” และ ความวุ่นวาย อ้างอ้าง

## 2.2 กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

### 2.2.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายรัฐของแรงงานต่างด้าวในกิจการ

ประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป นโยบายบางนโยบายไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุม ทำให้เกิดการสับสนในการดำเนินการระหว่างการตรวจสอบสิทธิและประเภทของแรงงานต่างด้าวบุคคลนั้น ๆ อีกทั้งนโยบายบางนโยบายยังไม่เป็นที่รู้จักและมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทำให้แรงงานต่างด้าวบางคนที่ถูกเจ้านายหรือผู้ว่าจ้างเอารัดเอาเปรียบไม่กล้าเข้าไปร้องเรียนแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ จนทำให้แรงงานเหล่านั้นถูกกดขี่และอาจจะก่ออาชญากรรมในพื้นที่ขึ้นได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐควรให้ความสำคัญและเร่งแก้ไขให้เกิดความเหมาะสมและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องหลักการของ นฤทธิ ฤทธิคำรพ และคณะ (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล พบว่า บริบทของนโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล พบว่า นโยบายและมาตรการแต่ละช่วงยังมีทิศทางที่ไม่ชัดเจน



แน่นอน และรัฐบาลแต่ละสมัยมีนโยบายและมาตรการที่แตกต่างกัน ทำให้แรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลยังไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร

### 2.2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการของแรงงานต่างด้าวในกิจการ

ประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ปัญหาและอุปสรรค คือ การสื่อสารเพื่อดำเนินการ แรงงานต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากแรงงานต่างด้าวบางคนไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ จึงทำให้เกิดความยากลำบาก ในการลงทะเบียนหรือในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ว่าจะตรวจสอบสุขภาพ ตรวจสอบเชื้อชาติ อีกทั้งยังมีเรื่องเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการให้เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายด้วย นอกจากนี้ก็จะมีเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสมในบางขั้นตอนที่ควรได้รับการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องหลักการของ วิรัชชardt เท็ดผดุงชัย (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาประกันสังคมของแรงงานต่างด้าว พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีโอกาสที่จะไปใช้สิทธิประกันสังคม สิทธิที่จะใช้ได้อย่างเด่นชัดคือกรณีการเบิกค่ารักษาพยาบาล ก็จะไม่ได้ไปใช้สิทธิมากนัก เพราะแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในวัย 20-40 ปี ได้ผ่านการคัดกรองตรวจสอบสุขภาพมาก่อนจะเข้ามาทำงานในประเทศไทย มีสุขภาพแข็งแรง กรณีที่เกิดเจ็บป่วยในไทยจึงมีไม่มากและนิยมซื้อยารักษาโรคเอง เพราะเกรงการขาดงานจะขาดรายได้ ปัญหาในการสื่อสารทางภาษาได้รับ การสะท้อนตรงกันทั้งจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องและแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะกัมพูชาว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้ารับบริการรักษาพยาบาลและรับรู้สิทธิต่าง ๆ แนวทางการแก้ปัญหาคือ ในอนาคตภาครัฐควรพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับความเป็นธรรมโดยลดการหักเงินประกันสังคมของแรงงานต่างด้าว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งแก้ไขปัญหาการสื่อสารจากอุปสรรคทางภาษา

### 2.2.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวในกิจการ

ประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป แรงงานต่างด้าวบางสถานประกอบการยังถูกบังคับให้ทำงานเกินเวลา และยังใช้งานหนักเกินที่กฎหมายกำหนด จนทำให้ความมั่นคงในชีวิตของผู้ใช้แรงงานต่างด้าวนั้นตกต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะได้รับ ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงควรเข้าไปให้การช่วยเหลือ และควรที่จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างจริงจัง เพื่อให้นายจ้างหรือนายหน้าไม่กล้าเอาเปรียบแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องหลักการของ ศศิวิมล ดันตวิภูมิ (2559) อธิบายว่า ปัญหาด้านกฎหมาย ปัญหาการสื่อสารและวัฒนธรรมประเพณี ปัญหาสวัสดิการ ปัญหาการจัดงบประมาณค่ารักษาพยาบาลของรัฐ ปัญหาการจัดการศึกษาให้บุตรแรงงานต่างด้าว ปัญหาการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรมและการละเมิดสิทธิแรงงานไปโดยสภาพเนื่องจากเรือออกทะเลเป็นระยะเวลาเวลานาน ปัญหาการค้ำมนุษย์ ด้วยสภาวะการขาดแคลนแรงงานจำนวนมาก จึงทำให้เกิดขบวนการนายหน้าค้าแรงงานประมง เพื่อจัดหาแรงงานประมงป้อนเข้าสู่ตลาดที่ขาดแคลน

## 2.3 กลุ่มตัวแทนแรงงาน

### 2.3.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายรัฐของแรงงานต่างด้าวในกิจการ

ประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายรัฐของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล พบว่า ปัจจุบันทางรัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายให้แรงงานต่างด้าว ให้สามารถทำเรื่องเพื่อเป็นแรงงานถูกกฎหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีขั้นตอนที่ค่อนข้างเยอะ แต่ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี อาจจะยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกลักษณะงาน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประมง ที่แรงงานต้องออกเรือเป็นเวลานาน และไม่คอยได้ขึ้นฝั่ง ทำให้ขาดการตรวจทานจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องของลักษณะงานที่ทำว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ มีการให้ค่าแรง และสวัสดิการครบถ้วนตามที่รัฐบาลออกกฎหมายคุ้มครองหรือไม่ ทำให้แรงงานต่างด้าวที่ทำงานบนเรือเกิดการถูกเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย และบ่อยครั้งถูกใช้งานเกินที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องหลักการของ จิรัชศักดิ์ บางท่าไม้

และคณะ (2561) อธิบายว่า ด้วยสภาพการณ์ปัจจุบันในภาคการประมงไทยมีความต้องการการใช้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานสูง เนื่องจากสภาวะการขาดแคลนแรงงานจำนวนมาก จึงทำให้เกิดขบวนการนายหน้าค้าแรงงานประมง เพื่อจัดหาแรงงานประมงป้อนเข้าสู่ตลาดที่ขาดแคลน ประกอบกับการจัดการแรงงานต่างด้าวกิจการประมงทะเลอยู่ในความรับผิดชอบหลายหน่วยงาน มีความซ้ำซ้อน ขาดการบูรณาการในการดำเนินงานตามภารกิจ การถือปฏิบัติบางพื้นที่ไม่เหมือนกันทำให้สับสนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน สภาพการจ้างงานประมงทะเล ซึ่งเป็นงานที่หนักเสี่ยงอันตรายและสกปรก โดยลักษณะการจ่ายค่าตอบแทนแรงงานของประมงทะเล มีอยู่ 3 ประเภท คือ 1) แบบเป็นเงินเดือน 2) แบบแบ่งเปอร์เซ็นต์ในการขายปลาแต่ละรอบ และ 3) แบบเป็นเงินเดือนและแบ่งเปอร์เซ็นต์

2.3.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ระบบการจัดการแรงงานต่างด้าวนั้นค่อนข้างมีหลายขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดซับซ้อนค่อนข้างเยอะ อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานกว่าจะได้ใบหรือบัตรรับรองการทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ ยังไม่รวมถึงการสื่อสารระหว่างพนักงานกับแรงงานต่างด้าว ที่สื่อสารกันไม่ค่อยรู้เรื่อง ทำให้มีการทำงานที่ล่าช้า และสับสนได้ ซึ่งสอดคล้องหลักการของ ทัศนวิสัย (2561) อธิบายว่า การจัดการระบบแรงงานต่างด้าวได้ ปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ การจัดการแรงงานต่างด้าวและการประมงทะเลอยู่ในความรับผิดชอบหลายหน่วยงาน มีความซ้ำซ้อน กระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว การพิสูจน์สัญชาติ การนำเข้าแรงงานตามข้อตกลง (MOU) มีขั้นตอนมาก ยุ่งยาก ใช้ระยะเวลานาน ค่าใช้จ่ายสูง (ปัญหากฎหมายไม่ทันสมัย ความหย่อนยานของการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการติดตามควบคุมเฝ้าระวังขาดประสิทธิภาพ

2.3.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร กล่าวโดยสรุป ปัญหาและอุปสรรคด้านความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล พบว่า ทางนายจ้างหรือนายหน้าแรงงานต่างด้าวจะให้สวัสดิการไม่ครอบคลุมและไม่ครบถ้วน ตามที่รัฐบาลไทยให้การคุ้มครองแรงงานที่เดินทางเข้ามาทำงานภายในประเทศ แต่กลับพยายามใช้งานให้หนักเกินที่กฎหมายกำหนดแทน เพื่อให้ได้ผลประโยชน์มากที่สุด ซึ่งเป็นการเอาเปรียบแรงงานต่างด้าวอย่างมาก แต่แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ที่น้อย จึงไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร แรงงานส่วนใหญ่จึงทนทำงานหนักต่อไปถ้าไม่ไหวก็หนีกลับประเทศ ซึ่งสอดคล้องหลักการของ จิรศักดิ์ บางท่าไม้ และคณะ (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าว ในด้านนโยบายรัฐและด้านการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.76 และ 3.81 ส่วนปัญหาด้านความมั่นคง ในภาพรวมพบว่ามี 3 ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสาธารณสุข (2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (3) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาวของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร

### 3.1 กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการประมงทะเล

#### 3.1.1 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะสั้นของแรงงานต่างด้าวใน

กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป กำหนดผลตอบแทนและสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนด และทำข้อตกลงร่วมกันกับแรงงานต่างด้าวก่อนการเริ่มจ้างงาน เพื่อไม่ให้มีปัญหาและอุปสรรคระหว่างการ



จ้างงาน และแรงงานต่างด้าวทุกคนก็จะได้รับความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องหลักการของ นฤทธิ ฤทธิคำรพ และคณะ (2561) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเลจะต้องมีความชัดเจนและรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐต้องบูรณาการทำงานร่วมกันตลอดจนนโยบายและมาตรการดังกล่าวแรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลจะต้องเข้าถึงสิทธิอย่างทั่วถึง และได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเสมอภาคโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ

### 3.1.2 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะยาวของแรงงานต่างด้าวใน

กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป ทางหน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และจะต้องให้ความรู้ และชี้แจงสิทธิและผลประโยชน์ให้กับทางแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้รับรู้ รับทราบ เพื่อต่อไปทำงานแล้วเกิดการเจ็บชmerzทำงานระหว่างที่อยู่ในประเทศไทย จะได้ปฏิบัติตัวถูกว่ามีสิทธิที่จะรักษากับหน่วยงานใด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องหลักการของ วิรัชชดาห์ เท็ดผดุงชัย (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาประกันสังคมของแรงงานต่างด้าว ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือ ในอนาคตภาครัฐควรพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับความเป็นธรรมโดยลดการหักเงินประกันสังคมของแรงงานต่างด้าว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งแก้ไขปัญหาคือการสื่อสารจากอุปสรรคทางภาษา

### 3.1.3 ท่านคิดว่าหน่วยงานใดควรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่าง

ด้าวในกิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เพราะเหตุใด กล่าวโดยสรุป หน่วยงานใดควรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล พบว่า กรมแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว จะต้องเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือและจัดการกับแรงงานต่างด้าวให้เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ก่อนที่จะส่งแรงงานต่างด้าวไปทำงาน เพื่อที่แรงงานต่างด้าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ตามสิทธิที่ทางรัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายควบคุมและกำหนดไว้ ถึงจะเป็นการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประกอบการที่ว่าจ้างแรงงานต่างด้าว และแก้ไขปัญหาให้กับแรงงานต่างด้าวในเรื่องปัจจัยขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องหลักการของ ศิริชัย เพชรรักษ์ และชยสร สมบุญมาก (2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับตลาดแรงงานของไทยในอนาคต พบว่า แสดงให้เห็นว่าสำหรับแรงงานระดับล่างนั้นขณะนี้ยังไม่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ AEC เพราะไม่ใช่แรงงานฝีมือ และในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบในระยะยาวร่วมกับประเทศต้นทางของแรงงานโดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสอดคล้องการจัดการกับปัญหาแรงงานต่างด้าวให้ได้ผลอย่างยั่งยืนนั้นโดยมีการสำรวจความต้องการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบและปรับโครงสร้างการจ้างงานไปสู่ภาคการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูง การย้ายโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น

## 3.2 กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ

### 3.2.1 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะสั้นของแรงงานต่างด้าวใน

กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมประมงนั้นค่อนข้างตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือยาก เนื่องจากลักษณะงานที่เป็นการออกเรือไปอยู่กลางทะเลเป็นเวลานานบวกกับแรงงานต่างด้าวบางรายเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย จึงไม่ยากพบกับพนักงานของรัฐ ทำให้แรงงานต่างด้าวเหล่านั้น ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างได้ง่าย การแก้ไขปัญหา คือ แรงงานต่างด้าวที่ต้องการจะเข้ามาทำงานในประเทศไทย ควรเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ทางหน่วยงานภาครัฐคัดกรองนายจ้าง และสถานที่ทำงาน ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่รัฐบาลกำหนด ซึ่งสอดคล้องหลักการของ อัครวิน แก้วพิทักษ์ (2558)

ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาท ผลกระทบ และมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในเขตชุมชนชาวประมงของ จังหวัดชายแดนไทย - กัมพูชา : กรณีศึกษา อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า สามารถนำเสนอเป็น แบบจำลอง (Model) เป็น 2 ระดับ คือ มาตรการระดับแรกเพื่อการแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้าง ควรใช้การจัดการ ประมงร่วมกันระหว่างรัฐกับชุมชน และมาตรการลำดับที่สองในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น รัฐควรให้มีการจัด ทะเบียนแรงงานข้ามชาติตลอดทั้งปี รัฐควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสม และ การจัดตั้งศูนย์ร้องเรียนแรงงานข้ามชาติในชุมชนที่มีแรงงานข้ามชาติอาศัยอยู่ เป็นต้น

### 3.2.2 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะยาวของแรงงานต่างด้าวใน

กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป ทางรัฐบาลควรออกมาตรการที่ชัดเจน และเอาจริงเอา จังกับการตรวจคนเข้าเมือง และกำหนดโทษทางกฎหมายให้หนักกว่าเดิมยิ่งขึ้น สำหรับแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบ เข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมาย และกฎหมายสำหรับข้าราชการที่รู้เห็นในการลักลอบเข้าเมืองด้วยเช่นกัน ควรมี โทษทางกฎหมายที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย และลดการเอาผิดเอา เปรียบจากนายจ้างได้ด้วย เนื่องแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายจะได้รับสิทธิประโยชน์จากหน่วยงาน ภาครัฐเบื้องต้น ทำให้เมื่อถูกเอาผิดเอาเปรียบสามารถเดินทางมาแจ้งกับหน่วยงานที่ข้อได้ ซึ่งสอดคล้องหลักการ ของ อลงกต ฐานวัฒนธรรม (2556) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการจ้างแรงงานต่างด้าวของ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทย พบว่า ด้านทักษะและฝีมือแรงงาน 1 ประเด็น และด้านการสื่อสารและการปฏิบัติงาน 2 ประเด็น โดยประเด็นปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการกลั่นแกล้งของเจ้าหน้าที่รัฐและการเรียกเก็บส่วย ปัญหา การโยกย้ายหรือเปลี่ยนแปลงงาน และปัญหาความไม่เข้าใจภาษาระหว่างผู้ควบคุมงานกับแรงงานต่างด้าว สำหรับ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้รับเหมาคือ การดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ถูกต้องตาม กฎหมาย จากนั้นจึงใช้หลักการบริหารจัดการด้านการเงิน เวลา และการบริหารบุคคล เพื่อให้ปัญหาจากความ แตกต่างของแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อโครงการและผู้รับเหมาน้อยที่สุด

### 3.2.3 ท่านคิดว่าหน่วยงานใดควรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่าง

ด้าวในกิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เพราะเหตุใด กล่าวโดยสรุป หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่อง แรงงานต่างด้าวนั้น คือ กรมแรงงาน กรมการจัดการหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ทั้งสามหน่วยงานนี้ จะ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกลุ่มแรงงานต่างด้าว ซึ่งควรเข้ามาทำหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิด ปัญหาและอุปสรรคขึ้นกับแรงงานต่างด้าวภายในประเทศ ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ และเศรษฐกิจของประเทศใน ภาพรวม ซึ่งสอดคล้องหลักการของ นฤทธิ ฤทธิ์คำรพ และคณะ (2561) กล่าวว่า จึงส่งผลให้แรงงานข้ามชาติเข้ามา ชายแรงงานแทนที่แรงงานไทย ซึ่งในทางกลับกันเมื่อแรงงานข้ามชาติมีบทบาทในกิจการทำประมง ก็ย่อมมี ผลกระทบตามมาที่ก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ มีปัญหาเกิดขึ้นมากมายเรื่อง เริ่มตั้งแต่การแย่งงานแย่งรายได้ การนำโรคอันตรายหรือโรคร้ายแรงเข้ามาแพร่ระบาด การประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การเกิดอาชญากรรม ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลดังกล่าวต้องลี้ภัยและหลบซ่อนทั้งในการทำงานและแหล่งอาศัย เจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานและเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถติดตาม ควบคุมดูแลและ ทราบประวัติความเป็นมาได้และมีอยู่จำนวนมาก

## 3.3 กลุ่มตัวแทนแรงงาน

### 3.3.1 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะสั้นของแรงงานต่างด้าวใน



กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป แรงงานต่างด้าวทุกคน ควรเข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายกำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นการคัดกรองนายจ้างที่มีความยุติธรรม และให้สวัสดิการที่ครบถ้วนอีกด้วย ซึ่งจะลดปัญหาการใช้แรงงานเด็ก และลดปัญหาการเอาเปรียบจากนายจ้างได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องหลักการของ จีรศักดิ์ บางท่าไม้ และคณะ (2561) อธิบายว่า แรงงานต่างด้าวตามความร่วมมือ (MOU) จำนวน 399,742 คน แรงงานจดทะเบียนผ่อนผันอนุญาตทำงานผ่านศูนย์ OSS จำนวน 1,178,678 คน แรงงานที่จดทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะประมงทะเล และแปรรูปน้ำ 188,969 คน แรงงานที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ 897,828 คน และแรงงานต่างด้าวทำงานไป-กลับ หรือตามฤดูกาล 7,757 คน รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้แรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยทุกคนได้ทำงานถูกต้องตามกฎหมาย โดยผ่านกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ และดำเนินการตามกรอบ MOU โดยเฉพาะกลุ่ม OSS ที่มีอยู่รวม 1,178,678 คน จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติ

### 3.3.2 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาระยะยาวของแรงงานต่างด้าวใน

กิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาครอย่างไร กล่าวโดยสรุป แรงงานต่างด้าวต้องการให้ทางรัฐบาลไทย เปิดโอกาสให้กับแรงงานต่างด้าวที่เคยเดินเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย ให้สามารถเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมายและพาลงทะเบียนเป็นแรงงานที่ถูกกฎหมายทั้งหมด เพื่อรับสิทธิประโยชน์ตามที่ทางรัฐบาลคุ้มครอง และต้องการให้รัฐบาลไทยออกนโยบายเพื่อเอื้อให้แรงงานต่างด้าวมียังยั้งพื้นฐานที่ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การรักษาพยาบาล ให้การศึกษาแก่เด็กที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องหลักการของ สมาคมประมงแห่งประเทศไทย เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานบนเรือประมงซึ่งขาดแคลนแรงงานทั่วประเทศจำนวน 61,837 คน (1) ขอให้จัดตั้งศูนย์ One Stop Service บริเวณชายแดน เพื่อเป็นจุดรับ-ส่งแรงงานต่างด้าว เพื่อให้มีการดำเนินการที่สะดวก รวดเร็ว ลดปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (2) ขอให้ใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 มาตรา 83 ให้อธิบดีกรมประมงใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการออกหนังสือคนประจำเรือ (Seaman book) แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้ได้ใช้แรงงานประมงที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ชาวประมงสามารถนำแรงงานต่างด้าวมาขอออกหนังสือคนประจำเรือได้ เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงในระยะสั้น ระหว่างรอแรงงาน MOU

### 3.3.3 ท่านคิดว่าหน่วยงานใดควรมีส่วนในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่าง

ด้าวในกิจการประมงทะเล จังหวัดสมุทรสาคร เพราะเหตุใด กล่าวโดยสรุป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหางาน กรมแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว จะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ทั้งที่เดินทางไปกลับและอาศัยอยู่ภายในประเทศ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ทางรัฐคุ้มครอง เพื่อให้แรงงานเหล่านั้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และลดการก่ออาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวให้ลดน้อยลง ซึ่งสอดคล้องหลักการของ กรมการจัดหางาน (2562) ระบุว่า การสำรวจของกรมการจัดหางาน จะเห็นได้ว่า มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากในปี 2557 มีจำนวน 1,339,834 เทียบกับ ปี 2562 จะเห็นได้ว่า มีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นมากกว่า 1 เท่าตัว เพียงระยะเวลา 6 เท่านั้น ด้วยจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นในหลายด้านด้วยกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ปัจจุบันประเทศไทยมีการเติบโตทางอุตสาหกรรมการประมงอย่างมาก จากศึกษาทำให้ทราบว่า ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในอุตสาหกรรมประมง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการของแรงงานต่างด้าว

2) ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร ทำให้ทราบความต้องการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมประมง และความต้องการของแรงงานต่างด้าว เพื่อให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1) การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร ครั้งหน้าควรศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมประมงทะเล ในเขตพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบ

2) การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการประมงทะเลในจังหวัดสมุทรสาคร ครั้งหน้าควรศึกษาบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาบูรณาการการทำงานด้านแรงงานต่างด้าวร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2562). สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือทั่วราชอาณาจักร

ประจำเดือน สิงหาคม 2562. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.

กันยา ศรีสวัสดิ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารแรงงานอพยพสัญชาติพม่าของผู้ประกอบการ

ไทยในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์, 2(2), 167-179.

จันทรา พรหมน้อย. (2552). ปัญหาและความต้องการด้านอนามัยเจริญพันธุ์เพื่อป้องกันโรคติดต่อ

ทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ : กรณีศึกษา จังหวัดนราธิวาส. สงขลา :

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จิรศักดิ์ บางท่าไม้ และคณะ. (2561). ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของ

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤทธิ ฤทธิคำรพ และคณะ. (2561). การพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาค

ประมงทะเล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัคสิริ แอนินน. (2561). แรงงานต่างด้าว: การบริหารและการจัดการในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารศิลปการจัดการ, 2(2),117-132.

วรพงศ์ เชื้อนปัญญา. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการร้านอาหาร

ในจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิรัชชดาห์ เทียมผดุงชัย. (2561). ปัญหาประกันสังคมของแรงงานต่างด้าว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ศศิวิมล ดันตวิฑูมิ. (2559). ปมปัญหาแรงงานต่างด้าวแก๊งไม่จบหรือไม่ถูก. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม

2561, เข้าถึงได้จาก <http://tdri.or.th/tdri-insight/alien-workers>.



ศิริชัย เพชรรัชย์ และชยสร สมบุญมาก. (2559). ตลาดแรงงานของไทยในอนาคต. วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(3), 99-113.

อลงกต ฐานวัฒนศิริ. (2556). การวิเคราะห์ปัญหาการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัศวิน แก้วพิทักษ์. (2558). บทบาท ผลกระทบ และมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในเขต

ชุมชนชาวประมงของจังหวัดชายแดนไทย - กัมพูชา : กรณีศึกษา อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี.

จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.